

Cena 20 mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

PRENUMERATA WYNOŚI:

W Kaliszu miesięcznie 400 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 500 Mk.
Zagranicą 1000 Mk.

Cena pojed. egzempl. 20 Mk.

CENA OGŁOSZENI:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce
1-a str. 180 mk., w tekście 180 mk
Nekrologi 180 mk. zwyczajne 75 mk

Adres Redakcji i Administracji:
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

№ 29 (7068).

Niedziela, dnia 5 lutego 1922 r.

Kol. XXX

KINO
GAZKA

Pasorzyty Miłości

przepiękny życiowy dramat w 6-tych aktach; w roli głównej znakomita tragiczka **DIANA CARENE**.

Początek:

w dni powszednie
I seans o godz. 6.30
ostatni o godzinie 9-ej.

w soboty, niedziele i święta
I seans o godz. 4.30
ostatni o godzinie 9-ej.

KINO
GAZKA

Miraż

Dziś i dni następne.

Program składa się z jednemu części.

Miraż

Walka miliardów o koronę

farsa w 6-tych częściach — w roli głównej
Marja Brewińska.

Kobieta, która widziała śmierć...

dramat w 4 częściach --- w roli
--- głównej HELENA BOŻEWSKA.

STARY NIEBOSZCZYK

Komedja w 1 części.

U W A G A: Dla dzieci dozwolone tylko „Walka miliardów o koronę” i „Stary nieboszezyk”.

KINO „STYLOWY”

Od środy, d. 1 do 5 lutego 1922 roku.
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY DOZWOLONE.

KINO „STYLOWY”

„CAR DYMITER SAMOZWANIEC”

wielki dramat dziejowy w 6-tych aktach z prologiem, w roli głównej polski art. Jan. Karbowski.
Początek: codziennie o godzinie 6-ej wieczorem, w soboty, niedziele i święta o godzinie 4-ej po południu.

Pod dyrekcją Agencji Kinematograficznej „Cons.” Warszawa.
Ceny miejsc: III miejsce mk. 65, II miejsce mk. 80, I miejsce mk. 105, balkon mk. 155, łoża mk. 200.

Sala Towarzystwa Muzycznego ulica Parkowa № 3.

W poniedziałek, dnia 6 go lutego br., odbędzie się jedyny występ znakomitego artysty opery krakowskiej

Michała Sielińskiego

(Baryton liryczny)

z udziałem **IRENY GŁODZIŃSKIEJ** (Sopran dramatyczny.)

(Baryton liryczny).

W programie.

Verdi, Rossini, Czajkowski, Glinka, Kamp, Sileza, Diaz.

W programie.

Bilety wcześniej do nabycia w cukierni p. Mayera, a w dzień koncertu przy kasie Sali Towarzystwa Muzycznego od godziny 7-ej wieczór

Kino „POLONJA”

Spieszcie!!

Tragedja Rosji i jej trzy epoki

II ostatnie dni!!

Na zękanie Publiczności jeszcze dwa dni, w Sobotę i Niedzielę

w najdroższym 2-u serjowym dramacie p. t.

LUNA

Królowa ekranu i

ulubienica publicz.

Przecudny dramat współczesny w 2-ch serjach w 10-ciu aktach.

Sala wyjątkowo dobrze ogrzana.

MIA MAY W kajdanach małżeństwa**Ceny miejsc niższe!!**

LUNA

Doktor

P. KLINGER

Choroby weneryczne i skórne,

przyjmuje codziennie od 4—7, w niedzielę i święta od 11—1 Towarowa 3, 1 piętro. 17

OGŁOSZENIE.

W dniu 9 lutego 1922 r. o godzinie 10 eł rano w lasach miasta Kalisza w urzędzie leśnym w Pieczyskach odbędzie się powtórna sprzedaż przez licytację pojedynczemi sztukami 112 sztuk sosny i 12 sztuk świerków z powalów, znajdujących się w obrębach: Łęczno 64 sztuki, Szmał 10 sztuk i Pieczyńska 10 sztuk. 339

RESTAURACJA**„Caffe Imperial”**

W KALISZU, ALEJA JÓZEFINY N. 15.

Mam zaszczyt zawiadomić Sz. Publiczność, że od 18 stycznia r. b., codziennie w porze obiadowej i wieczorowej

Wspaniałe Koncerty

Orkiestry z Zakopanego pod dyrekcją p. St. Cività.

Wyborowa kuchnia, obfitość najwybredniejszych zakąsek, dobór wódek, likierów i win węgierskich przedwojennych, grzeczna i szybka usługa, to ustalona opinia moja, z którą i nadal polecam się Sz. Publiczności.

Właściciel JÓZEF KIELER.

Ogłoszenie.

Podaje się do wiadomości zainteresowanych o tób i instytucji: 1) istnieje przy więzieniu Kaliskim warsztaty Działu Pracy więzieli.

1) **przyjmują do reperacji rowery, prymusy, lampy, naczynia kuchenne oraz wykończają wszelkie zamówienia z zakresu robot olchirskich, kowalskich i mechańskich,**

2) **przyjmują zamówienia na wykonanie z własnych lub powierzonych materiałów różnych wyrobów bełgarskich, jako to: beczki, balij coberków i t. p.**

3) **przyjmują do tkania przedzie lniane i bawełniane, wykonując tkaniny rozmaitych deseni według żądanych wzorów,**

4) **przyjmują do szycia bieliznę męską, damską i dziecięcą, oraz płócienną: ubranka, bluzki i t. p.**

5) **wyrobują torebki różnej wielkości z własnego lub powierzonego papieru (z makulatury lub specjalnego papieru pakowego),**

6) **wykonywują zamówienia na roboty krawieckie, oraz uskuteczniają wszelkie w tym przedmiocie reperacje i przeróbki,**

7) **wyrabiają na zamówienie obuwie wszelkiego rodzaju z materiałów powierzonych, oraz przyjmują reperacje,**

8) **wykonywują roboty z zakresu owroźnictwa,**

9) **przyjmują zamówienia na roboty koszykarskie i t. p.**

Niezależnie od powyższego Dział Pracy **wynajmuje więźniów do robót polnych, ładowania lub wydawania wagonów, do rąba i drzewa, przewodzących i t. p. oraz wynajmuje konie do przewożenia ciężarów, wzięte pasażerów.**

Magazyn Działu pracy posiada na składzie:

- 1) Chodniki kolo owe lniane,
- 2) Łono lniane bielone, niedające się do wyrobu worków, słomników, ścierek i t. p.
- 3) Słomianki,
- 4) Torebki ze starego papieru,
- 5) Nasiona cebuli w wyborowym gatunku,
- 6) Wszelkiego rodzaju postronki i sznury,
- 7) Kosze walizowe i t. p.

Jednocześnie podkreśla się, że wszelkie zamówienia wykonywane są punktualnie i sumiennie po cenach bardzo przystępnych według tabelki, ustalonej przez Centralny Wydział Pracy Więzieli przy Ministerstwie Sprawiedliwości.

Wskutek zmniejszonego ruchu pasażerskiego z Turku do Kalisza będzie utrzymany jeden pociąg według następującego rozkładu:

Nr 5.		
	przych.	odch.
Turek		8 ⁰⁰
Grzymiszew	9 ⁰⁰	9 ⁰⁰
Zbiersk	10 ⁰⁰	11 ⁰⁰
Zelazków	11 ⁰⁰	11 ⁰⁰
Kalisz	12 ⁰⁰	

Nr 7.		
	przych.	odch.
Zbiersk		11 ⁰⁰
Zelazków	12 ⁰⁰	12 ⁰⁰
Opatówek	13 ⁰⁰	

Nr 6.		
	przych.	odch.
Kalisz		17 ⁰⁰
Zelazków	17 ⁰⁰	17 ⁰⁰
Zbiersk	18 ⁰⁰	18 ⁰⁰
Grzymiszew	20 ⁰⁰	20 ⁰⁰
Turek	20 ⁰⁰	

Nr 8.		
	przych.	odch.
Opatówek		16 ⁰⁰
Zelazków	17 ⁰⁰	17 ⁰⁰
Zbiersk	18 ⁰⁰	

Postój w Kaliszu od poc. Nr. 5 do poc. Nr. 6 — 4 godziny 30 minut.

282

Losy do klasy IV-ej loterii Państwowej nadeszły

do kolekty „Gazety Kaliskiej” i są do nabycia w Administracji do dnia 7 lutego włącznie.

ODEZWA.

Ustawa o daninie państwowej weszła w życie. Wszyscy rozumieją, że wykonanie tej ustawy będzie stanowić najpoważniejszy środek sanacji Skarbu Państwa, uzyskania równowagi budżetowej i podniesienia waluty polskiej, a w następstwie tego — wywołania zniżki cen towarów.

Ale cele powyższe nie zostaną osiągnięte, jeżeli dalsza nie wpłynę do kas państwowych w najbliższych tygodniach, jeżeli będziemy ociągać się z wólatami, jeżeli nie pospieszymy tłumnie oddać państwu część swego mienia w imię dobra własnego i ogólnego.

Jak ofiarnie w chwilach najcięższych dla wskrzeszonej Rzeczypospolitej stanęło całe społeczeństwo do walki zbrojnej z wrogiem zewnętrznym, tak dzisiaj, w chwili trudnego położenia finansowego i ekonomicznego Państwa, niechaj każdy chętnie jaknajrychlej władzi do kas skarbowych przypadającą nam daninę.

Władze skarbowe, odpowiednio zmobilizowane, obliczają już daninę, Kasy Skarbowe już obecnie przyjmują wplaty na poczet daniny, więc już teraz każdy może spełnić obowiązek, a najpóźniej należy go spełnić w terminach ustawą przewidzianych.

A więc do kas obywateli!

Nie czekajcie przymusu!

Płaćcie daninę!

Minister skarbu   Prezydent ministrów
(—) MICHALSKI   (—) Antoni PONIKOWSKI.

TELEGRAMY.**Pogłoski o projekcie drugiej daniny przymusowej**

WARSZAWA. W kołach finansowych i gospodarczych staje się obecnie coraz bardziej wiodocznym, że ustawa ona i teraz już obowiązująca ustawa o daninie posiada liczne usterki. Miedzy in. zauważono, że właściciele gruntów podmiejskich, będących parcellami budowlanymi, a więc mającymi stosunkowo niewielki obszar, a więc wartość nie placą wcale daniny. Takich opuszczeń w ustawie jest stosunkowo sporo.

Wobec tego — jak się dowiaduje „Przebieg Wieczorny” — krąży pogłoski, że jeszcze w ciągu roku bieżącego, rząd zamierza wnieść do Sejmu projekt drugiej daniny przymusowej, gdyżby pierwsza nie dała w pełni zamierzonych rezultatów.

Wobec tego, leży w interesie wszystkich obywateli państwa polskiego, aby placić daninę jaknajpóźniej, w pełnym wymiarze aktualsumy daniny, jeżeli chcą się zabezpieczyć przed ewentualnością drugiej daniny przymusowej.

Sprawa 8 godzinnego dnia pracy

WARSZAWA 3. Jak się dowiaduje „Przebieg Wieczorny”, w ministerjum pracy odbywały się onegdaj, pod przewodnictwem dyrektora departamentu, p. Roszkowskiego, narady, w których wzięli udział przedstawiciele ministerjum zdrowia, związku właścicieli piekarń, cechu mistrzów piekarskich, związku właścicieli piekarń żydów w Łodzi, cechu łódzkiego, związków zawodowych robotników przemysłu mącznego, oraz inspektor pracy I okręgu, p. Bartosiewicz.

Obradowano nad sprawą rewizji przepisów z 19 grudnia 1919 r., dotyczących godzin pracy w piekarniach. Deleccy właścicieli piekarń domagali się w sposób stanowczy wprowadzenia w piekarniach pracy nocnej, przeciwko czemu opowiadał delegaci robotników i przedstawiciele ministerjum zdrowia. Właściciele wazywali, że i obecnie za wysokim wynagrodzeniem, robotnicy zjadają się pracować w nocy. Konsumenty żądają zrana świeżo pieczywa, wskutek czego rozwija się t. zw. calupnicтво, nie podlegając żadnej kontroli, na czem tracą wszyscy: właściciele żydzi donosi się zezwolenia na pracę w sobotę wieczór lub w niedzielę, gdyż w obecnych warunkach trzy dni w tygodniu, tj. w piątek, sobotę i niedzielę muszą świętować.

Przewodniczący p. Roszkowski, oświadczył, że przedłoży wyrażone opinie ministrowi pracy, który je zużytkuje przy opracowywaniu nowej do ustawy o 8-godzinnym dniu pracy, w myśl rezolucji sejmowej.

Ceremonja otwarcia conclave

RZYM. Ceremonja conclave odbywa się według niezmiennych tradycji, z tą jedynie zmianą że msza odbywa się nie w Bazylice Watykańskiej, lecz w kaplicy Paulinów. Mszę odprawił kardynał Vanutelli. Po modłach „Pro eligendo pontifice“ odprawionych przez kardynała Gagli, 30 kardynałów udali się do pałacu watykańskiego. Cnóry pod dyktando Perosiego odśpiewali „Veni Creator“ oraz mszę Palestriny „Iste Conessore“ Wśród uroczystej ciszy kroczył korowód kardynałów z marszałkiem conclave, księciem Chigi na czele. Pochód eskortowało 12 gwardzistów szwajcarskich w pancerzach. Wśród ciszy słychać było tylko dźwięk dzwonów. Kardynałowie udali się każdy do swej celi. Książe Chigi opieczętował zzewnątrz apartamenty, przeznaczone na conclave. Kaniarling kardynał Gasparri opieczętował pomieszczenie conclave zewnątrz.

Stan zdrowia p. Ponikowskiego

WARSZAWA 5. Stan zdrowia p. Prezydenta Ministrów Ponikowskiego w ciągu dnia wczorajszego pogorszył się czego objawem był powrót gorączki.

Dzisiaj odbędzie się przy łóżu chorego konsylium lekarskie.

Polska otrzymała 430 parowozów, 654 wag. osob. 20.240 tow.

KATOWICE. Prace podkomisji kolejowej są już prawie na ukonczeniu. Ustalono, iż na Górnym Śląsku będą dwie dyrekcje kolejowe. Dyrekcja polska będzie miała siedzibę w Katowicach. Pozatem funkcjonować będzie naczelny komitet kolejowy z siedzibą w Bytomiu całym wykonywaniu kontroli. Komitet będzie składał się z trzech członków. Członek mianowany przez rząd polski oraz przedstawiciel rządu niemieckiego i trzech przewodniczący powołany na podstawie wspólnego porozumienia się obu rządów. Podział laboru kolejowego jest następujący: Na polską część G. Śląska przypada 430 parowozów, 654 wagony osobowe, 20.240 wagonów towarowych. Na niemiecką część G. Śląska przypada 630 parowozów, 1.021 wagonów osobowych, 20.454 wagonów towarowych. Niemcy zobowiązały się do wykonania wszystkich napraw parowozów i laborów. Uprzywilejowanie to w myśl autorytatywnej umowy przystępując będzie Polsce w ciągu jednego roku, ponieważ warsztaty reperacyjne znajdują się w części G. Śląska przyznanej Niemcom. Ponadto Niemcy dostarczać będą w razie potrzeby przez pierwsze dwa lata 900 wagonów towarowych odkrytych działanie do dyspozycji dyrekcji polskiej. Nie doszło natomiast do porozumienia w sprawie kolejowej kasy chorych dyrekcji katowickiej. Delegacja polska stoi na stanowisku iż z chwilą przyjęcia Dyrekcji Kolei owiej przez Polskę Kasę Chorych staje się polską a rozrachunek nastąpi w myśl a. 312 Traktatu Wersalskiego. Niemcy żądają natomiast natychmiastowej likwidacji i rozdziału majątku według głów.

Dowcipne podziękowanie Boy'a

KRAKOW. W krakowskim „Czasie“ z dn. 3 lutego czytamy:

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy na moje ręce raczyli przesłać wyrazy oburzenia pod adresem ministerjum spraw zagranicznych w Warszawie i poselstwa polskiego w Paryżu, dziękuję serdecznie imieniem obu tych instytucji, która wiedza, że jeżeli się je karcą, to tylko dla ich dobra.

BOY.

Sowiety jadą do Genui

RZYM. Cziezerin zawiadomił Bonomi'ego, że wszechrosyjski centralny komitet wykonawczy udzielił delegacji rosyjskiej na konferencje genueńskiej pełnomocnictw do pertraktacji oraz zawarcia i podpisania układów we wszelkich sprawach. Delegacja, której wszyscy członkowie będą mieli równe prawa, będzie miała skład następujący: Lenin jako przewodniczący, Cziezerin vice-przewodniczący, członkowie: Krasin, Litwinow, Joffe, Worowski oraz przedstawiciele sprzymierzonych republik sowieckich.

Strajk kolejowy w Niemczech

BERLIN. Strajk kolejowy obal prawie wszystkie dyrekcje kolejowe Rzeszy. Urzednicy pocztotelegrafu obradowali wczoraj wiecz. nad ewentualnym przyłączeniem się do strajku. Ostateczna decyzja spodziewana jest dzisiaj rano. Wzburzenie wśród mas robotniczych ogromne.

Nie jest wykluczone, że strajk generalny na wielką skalę. W Berlinie aresztowano 2 członków komitetu strajkowego i skonfiskowano kilka milionów marek funduszy strajkowych. Funkcjonariusze urzędów miejskich miała dziś również zdecydować, czy przystąpią do strajku.

GDANSKI. Strajk kolejarzy niemieckich daje się do pewnego stopnia odczuwać i w Gdańsku. Wszystkie pociągi, idące do Prus Wschodnich i do Niemiec, dochodzą tylko do stacji graniczy-

nych niemieckich. Strajk przedewszystkiem odbił się ujawnie na dowozie korespondencji i towarów z Niemiec i Prus Wschodnich. Na szczęście, jak oświadczają tu te dzienniki niemieckie, nie grozi Gdanskowi katastrofa żywnościowa i węgla, gdyż odnośne transporty są niezależne od kolei niemieckich, albowiem przewożone są wyłącznie kolejami polskimi. Dzisiaj w południe wstrzymana została wysyłka z Gdańska do Niemiec i do Prus Wschodnich wszelkiego rodzaju przesyłek towarowych.

Czy danina wyrówna budżet państwowy.

Weszliśmy w okres zrealizowania daniny. Pomimo wezwań prezydenta ministrów o przedterminowe spełnienie tego obowiązku, pośpiechu nie widać. Jak nas informowano w urzędzie skarbowym dopiero trzech—wyraźniej trzech mieszkańców naszego miasta stawilo się dobrowolnie do kasy państwowej i złożyło przypuszczalną sumę daniny. W liczbie tej podobno nie ma ani jednego z „hurrapatrjotów“, którzy oburzali się na myśl przyznania komukolwiek ulg z powodu zniszczenia Kalisza. Również z urzędu skarbowego dowiadujemy się, że leżą tam stopy prośb o ulgi indywidualne, a zatem łatwo przekonać się, że tak zbyt wielu do dobrowolnego płacenia daniny nie będzie. Ze danina zostanie ściągnięta od wszystkich można być przekonanim. Będzie umiał zastosować środki represyjne minister skarbu nauczony doświadczeniem władz fiskalnych w Galicji.

Jednakże już dzisiaj zastanowić się należy czy danina sama wyrówna budżet państwowy i czy znaczna ofiara społeczeństwa wyda wyniki konkretnie tj. uzdrowi nasz system gospodarczy.

W sprawie tej w „Kur. II.“ zabrał głos eden z wyższych urzędników administracyjnych i na zasadzie szczegółowych cyfr dochodzi do wniosku, że bez redukcji to bardzo znaczne urzędników państwowych nie może być mowy o uzdrowieniu naszych finansów.

Na podstawie materiału, zebranego przez min. skarbu Polska, z wyłączeniem b. dzielnicy pruskiej i kresów posiada 380000 z górą urzędników państwowych, czyli z dzielnicą poznańską i Kresami około 400.000, przy przeciętnej płacy miesięcznej—30.000 mk. utrzymanie tego personelu kosztuje 144 milardy rocznie. Koszt utrzymania armji (250.000) wyniesie około 60 miliardów, inwalidzi i emeryci pobiorą około 6 miliardów. Wydatki na opał, światła, lokale itd. co najmniej wyniosą 30 miliardów, czyli, że na pokrycie budżetu, dodawszy inwestycje, budowę kolei, potrzeba będzie zdobyć 300 miliardów.

Jeżeli dochody z podatków zeszlorocznych około 4 miliardów, przy podniesieniu stawek pomnożymy przez 12, to otrzymamy dochód—44

miljardy, który nie pokryłby nawet 1/3 kosztów tylko urzędników państwowych.

A gdzie mamy fundusze na opłacenie procentów od pożyczek wewnętrznych i zagranicznych.

Aby zatem pokryć wydatki nie wystarczy dochody Państwa, trzeba będzie użyć całą daninę jeszcze zaciągnąć olbrzymią pożyczkę.

Gospodarka taka oczywiście nie poprowadzi do pożądanego celu, lecz przeciwnie poprowadzi do ruiny. Zdaniem autora artykułu dla uzdrowienia finansów Polski koniecznym jest, aby wydatki na utrzymanie urzędników ograniczyć do minimum.

W tym celu przedewszystkiem skasować należy przedsiębiorstwa Państwowe, oddać je w ręce prywatnej inicjatywy, która będzie umiała zarobić na utrzymanie swych pracowników.

Równocześnie należy zreformować administrację państwową w ten sposób, że zasadę przyjąć należy, iż tylko władze i urzędy konieczne społeczeństwu mają rację bytu, wszelką zaś t. z. egzotyczne winny być skasowane, gdyż młoda Rzeczpospolita Polska nie ma pieniędzy na prowadzenie eksperymentów.

Zdaniem autora zupełnie wystarczy 9 ministerstw: 1) Zagranicznych, 2) Wojny, 3) Spr. Wewn., 4) Skarbu, 5) Sprawiedliwości, 6) Przemysłu i handlu, oświaty 8) Rolnictwa i 9) Komunikacji.

W województwach: wszystkie sprawy administracyjne powierzone być winny Wojewodom, skarbowe izbom skarbowych i sądowe sądom. W powiatach również wystarczą trzy urzędy: Starostwo, Urząd Skarbowy i Sąd. Wtedy przedewszystkiem będzie można spodziewać się, że budżet zostanie wyrównany, gdyż liczba urzędników ulegnie bardzo wielkiej redukcji i każdy obywatel Rzeczypospolitej będzie wiedział cokad ma się udać ze swą sprawą, a nie tak jak dziś chodzi od Anasza do Kłafasza, t. j. od urzędu do urzędu, które same najczęściej nie wiedzą jakiej kompetencji dana sprawa podlega.

Można być przekonanim, że przy takiej redukcji liczba urzędników zmniejszy się do 1/4 i dochód z podatków spodziewany w sumie 44 miliardów najzupełniej wystarczy na utrzymanie w ruchu machiny Państwowej.

Życie wieczne.

Istnieje nieprzebrane mnóstwo ludzi, którzy zwłaszcza w drugiej połowie swego życia drżą na samą myśl o śmierci. Ta ostatnia od wieków zresztą bywa uważana jako klęska, jako mroczne i rozpaczliwe następstwo losów.

Przyrodnik-filozof spogląda zaś na śmierć jako na proces oddający wszechbytowemu olbrzymiemu i nieocenione usługi. Śmierć albowiem jest twór czyniący życia. Brzmi to może paradoksalnie, a tym nie mniej należyście odzwieczadla rozwój całej przyrody.

Wyobraźmy sobie, jak wyglądałaby kula ziemska, gdyby przy normalnym rozwoju ludności instytucja śmierci istnieć przestała. Pomyślny, co stałoby się z atmosferą, w której codziennie rodzą się miljardy żyjątek—gdyby żyjątkom po wieczne czasy żyć dozwolono.

Istnienie mikroskopowe np. ratifera, składającego 30 jajeczek na raz, w ciągu roku wydaje około 70 generacji. Świat musiałby zginąć w razie gdyby śmierć dobroczynna nie uprzątała tego okiem nieuchwytnego drobiazgu. Żyjątko, tworzące galas na liściach debowych, mszyce różancikapuściane, filoksera niszcząca łoży winne itp. mnożą się w skalę, wprost fantastycznej. Każde z nich już w pierwszym dniu życia płodzi przeciętnie następców: to znaczy, że w drugim dniu mieliśmy już $25 \times 25 = 625$ indywiduów, w trzecim 15.625. Wstrzymajmy

się z progresjami, o czym na samą myśl, już się w głowie zawraca. Musimy zadowolić się przypuszczeniem, iż w ciągu lata ludzie zastaliby nami zasypani ponad wierzch głowy.

Mucha pospolita w przeciągu miesięcy letnich wydaje około 20 milionów potomstwa. W ciągu następnych pięciu perjodów letnich suma przyrostu much dalaby się wyrazić nie inaczej, jak za pomocą łańcucha... 32—35 cyfr.

Pod nieobecność śmierci, owej pożądanej niwelatorki ładu, nie lepiej działałoby się w morzach oceanach. Stokfisz np. w trzecim roku swego życia składa około 40.000 jkry. Zrobmy przypuszczenie, iż żadnego z jajeczek nie spotkała przygoda nicościoto... zamiast wody mieliśmy same stokfiszki! Między żywymi się infuzorami, których w ciągu doby pochłaniają około 100.000. Wieloryb po za organizmami większemi spożywa miljardy istot, które w przeciwnym razie uniemożliwiłyby nietylko żegluga i istnienie wszelkich stworzeń z ludzmi włącznie. Śmierć na tym świecie występuje nie tylko w postaci... recept lekaarskich.

Opatrzność z logiką, która nie wszyscy ocenić potrafia, obmyśliła śmierć dla dobra życia. Przesuwa ona przez świat ten pokolenia ludzi i istnień niższych, które radzą się, kochają i zamierają, ustępując miejsca nieustonnemu wesełu młodości. Z tych więc powodów śmierć musi być uważana, jako nieuniknione następstwo narodzin, obawy zaś klęsk należy na korb krótkowzeczności i niezrozumienia ustroju rzeczy we wszechświecie.

W sprawie repatriacji.

Odezwa komitetów Czerwonego Krzyża i Pomocy Jeńcom, głosi: Ratujcie tych powracających! Nie dajmy, by wyrwawszy się ze szponów bolszewików, gineli na ziemi ojczystej! Czynimy wszystko by straszliwa niemoc nie uczyniła z nich mimowolnego narzędzia zarazy.

W ustępie tym, mieści się dużo tragizmu. A le kochani rodacy, to co przeżywają i cierpią repatrianci, to się ani opisać, ani opowiedzieć nie da.

Każdy z repatriantów siadając do wagonu wie, że droga będzie ciernista... jednakże nikt na to uwagi nie zwraca; bo jednych pchają do kraju nieznosne stosunki jakie panują w bolszewii, drugich tęsknota za ukochanym krajem i chęć ujrzenia Wolnej Polski. Człowiek patrzy i wiarę nie daje własnym oczom. Z imieniem wyjazdu po pociągu sjada 1000 osób, a do granicy dojeżdża 500—600 ludzi. Tyfus, nieopalone wagony, głód, dziesiątkują repatriantów. Mężowie, żony, matki dzieci, odwrotnie, na przystankach wyrzucają z pociągów jeszcze nie zastygłe ciała swych najdroższych i jada dalej; a ciała tych nieszczęśliwych na peronach leżą po parę dni.

Například: z jednego eszalonu, który wyszedł z Czelabińska jedna kobieta porzucała na różnych stacjach męża i 3 dzieci sama jechała dalej mówiąc, że chociaż straciła wszystko i wszystkie, to jednak tam są w Polsce polacy i ona nie będzie się czuła obcą. Ci którzy są jeszcze przy życiu a już chorzy, (przeważnie na płamisty tyfus, w wagonach zanieczyszczonych) proszą, by ich ukryć, by im pozwolić ujrzeć po raz pierwszy granicę, a ostatni orla białego, by nie pozwolić im umrzeć tu na tej przeklętej obczyźnie. Błagają „żyć już nie będę, osłabiony osłem tyfusu nie przetrzymam więc pozwólcie mi chociaż ciałem me niech będzie tam. Ale przez tą okropną drogę, ludzie tepieją. Nieczuli są na podobne prosby, bo zrazą jest to niemożliwe, każdy się boi by go ten los nie spotkał. Podobne sceny, odbywają się przed granicą.

I tak przeważnie każdy tęskni do matki Ojczyzny i każdy po swojemu ją kocha.

Mam nieplonną nadzieję, że zjednoczone do że tak potężne instytucje winne położyć kres nieludzkiemu obchodzeniu się z powracającymi tak w Rosji, jak i tu. Bo trzeba być szczerym i powiedzieć, że niektórzy funkcjonariusze reemigracyjnych punktów nie wiele się różnią, od bolszewickich opryszków. Niech ci powracający rozbitki poczują, że są u siebie w domu. Niech się nie dają słyszeć takie wzdychania, jakiej często można było słyszeć w barakach na Powązkach: tak tęskniłem, do ukochanego kraju, tak pragnąłem żyć między swymi, a tu traktują nas jako zbrodniarzy

Prócz tego, komitet pomocy jeńcom winien ramki swej działalności rozszerzyć na Rosję wzięci pod swoją opiekę tych, którzy tam jeszcze pozostali a którym wydosłać się z tego raju (?) jest bardzo trudno. Mam na myśli zesłańców politycznych. Tym, którzy nie sympatyzują z komunizmem, szczególnie otaczają swoją opieką i łatwiej jest wielbiłowi przebież przez ucho igielne, aniżeli zesłańcowi politycznemu wyjechać jako zesłańcemu przyjechać do Polski. O nich, nam tu zapominać nie wolno. To też powinniśmy czynić wszystko, by ich wyrwać z tamąd.

FRANCISZEK MACIEJEWSKI.

Pobór podatku dochodowego cofnięty.

W dniu 24 stycznia Sejm uchwalił następującą Ustawę o zniesieniu podatku dochodowego:

Art. 1. Uchyła się moc obowiązująca Ustawy z dnia 20 maja 1921 r. o tymczasowym poborze państwowego podatku dochodowego i podatku od dochodu z uposażeń służbowych.

Art. 2. Wstrzymuje się pobór i egzekucję tymczasowo wymierzonych, a jeszcze nie wpłaconych kwot podatku dochodowego.

Art. 3. Wpłacone już kwoty tymczasowo wymierzonego podatku dochodowego będą zaliczone płatnikom na opłacenie ostatecznie wymierzonego podatku dochodowego za lata podatkowe 1920 i 1921 (Dz. Ustawy Nr. 82/1921 poz. 550) na zasadzie Ustawy z dnia 16 lipca 1920 r.

Art. 4. Jeżeli jednak po obliczeniu kwoty nadzwyczajnej daniny państwowej na zasadzie Ustawy z dnia 16 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 1/1922) okaże się, że suma zapłaconego już tymczasowo podatku dochodowego przewyższa jedną czwartą kwoty daniny, aka przypada na płatnika podatku dochodowego, to na żądanie płatnika po złożeniu pokwitowania kasy skarbowej na zapłacony tymczasowo podatek dochodowy będzie zwrócona różnica pomiędzy kwotą wpłaconego podatku dochodowego, a połową kwoty daniny.

Zwrot nastąpić musi przynajmniej na 14 dni przed terminem płatności drugiej raty daniny.

Art. 5. O ile ostatecznie wymierzony podatek dochodowy nie dosięgnie kwoty tymczasowo ustalonej na podstawie Ustawy z dnia 20 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47/1921 poz. 287) lub tej kwoty, aka może pozostać powrócić, przewidzianym w art. 4, będzie płatnikowi zwrócona nadwyżka z odsetkami w wysokości pół procent za każdy pełny miesiąc od dnia wpłaty, aż do dnia doręczenia ostatecznego nakazu płatniczego.

W każdym razie zwrot nastąpić musi nie później niż w trzy miesiące po ostatnim terminie płatności podatku dochodowego za lata podatkowe 1920 i 1921.

Art. 6. W wypadkach, przewidzianych w art. 4 i 5 niniejszej ustawy, pobrane odsetki za zwłokę i koszty egzekucyjne zwrócone będą płatnikom w ciągu trzech miesięcy po ostatnim terminie płatności podatku dochodowego za lata podatkowe 1920 i 1921.

Laskawym ofiarodawcom maszynki do elektryzacji, jak również p. dr. Seidowi za starania o takową składa serdeczne podziękowanie w imieniu Zarządu Towarzystwa „Linax Hacedek“

L. HOLTZOWA.

KRONIKA.

— OSTREZENIE.

Doszło do wiadomości Urzędu Skarbowego, że jakieś indywiduala odwiedzają sklepy kupców kaliskich, wymuszają od nich pieniądze, objęciując współdziałanie przy przekazywaniu patentów z wyższych kategorii na niższe, a to celem zmniejszenia przypadających od patentów Nadzwyczajnej Daniny Państwowej. Urząd Skarbowy niniejszym ostrzega osoby zainteresowane przed nadużyciami tego rodzaju, a dla dobra ogółu prosi o wydawanie takich osobników w ręce policji.

Sprawę powierzono policji.

Kalisz, dnia 4 lutego 1922 r.

Naczelnik Urzędu M. Naruszewicz.

— KONCERT P. MARJI FREUND, artystki parryskiej, która bawiąc u rodziny ofiarowała swój talent na rzecz nieszczęśliwych repatriantów, zebrał w ubiegły wtorek doborową publiczność kaliską, która zachwycała się śpiewem znakomitej śpiewaczki. — Olbrzymi program, składający się z całego szeregu utworów polskiej, francuskiej i włoskiej muzyki artystka wykonała niezwykle subtelnie z nadzwyczajnym uczuciem, wprowadzając wprost w zdumienie słuchaczy, pełnią talentu i przepięknego głosu. Do śpiewu akompaniowała wykonała szereg własnych utworów młody artysta Dariusz Milhaud, wykazując wiele talentu, jak i kompozytor i wykonawca. — Załować należy, że wskutek zamarności rur, gaz w sali koncertowej się źle palił i wielce szanowani goście zmuszeni byli występować przy oświetleniu paru świeczek.

Dzięki uprzejmości pani Freund i p. Milhaud, repatrianci uzyskują znaczną zapomogę.

— SPROSTOWANIE.

W Nr. 28 „Gazety Kaliskiej“ w kronice (Poświęcenie Sztandaru) umieszczono mylnie nazwisko zamiast u fotografa p. Jackowskiego wydrukowano p. Janczewskiego.

Wojciech Cwibal.

Żywe Bóstwo Bzycieli Szatana.

(POWIEŚĆ FANTASTYCZNA).

(12)

(Ciąg dalszy).

Wtem poczułem, że mnie jakieś silne, zwłonne, obślizgłe, a drapieżne ręce chwytają mocno za gardło, że mi ktoś związuje nielotocliwie powrozami ręce i nogi. Wreszcie, że mi zarzucono ciężki wołkowy kaptur na głowę. Przyznam się, że mój opór był nadzwyczaj krótki i bardzo młoty — ze strachu i zdziwienia poprostu zdrętwiałem...

Gdy przyszedłem do przytomności już przyrzucono mnie do konia i miejsca w szalonym galopie pognano w nieznanym dla mnie kierunku. Płekiła to była jazda! Taką wyrafinowaną torturę wymyślić może jedynie zupełnie dzięk człowiek, leżąc do dziesiąt, gdy o tem pomyśle, zdaje mi się, że mnie wszystkie kosteczki boją...

„Czy długo mnie tak wleczono? nie wiem... prawie od razu, od straszliwego bólu, wrzynających się w żywe mięso więzów, straciłem przytomność... Gdy mi się ocucił, nie wjedziałem co się ze mną stało, poprostu zdawało mi się, że się zbudziłem z jakiegoś ciężkiego, przeraźliwego snu, dopiero przejmujący chłód nocy silne bóle we wszystkich kościach, doprowadziły mnie ostatecznie do przytomności. I oto leżałem na znak rozkrzyżowany na miękkiej, wysokiej, puszystej, choć wilgotnej od rosy, trawie... W

górze jaśniał na tle ciemnej toni szafiru letniego nieba, przecudny księżyc w pełni, a miliony gwiazd migotały się tajemniczo i niefrasobliwie. Wlecz była to już noc... W koło mnie majaczyły jakieś bardzo wysokie, przepaściste cienie — gdy mi się jednak uważnie przyjrzałem, przyszedłem do wniosku, że to chyba drzewa — a więc znajdowałem się na jakimś niewleklej polance w lesie... Popróbowiałem wstać, ale okazało się, że moje ręce i nogi są mocno powrozami przytwierdzone do czegoś, przypuszczałem, że do silnych palików, wbitych głęboko w ziemię. Teraz dopiero przypomniałem sobie sprzeczkę z calmajstrem, mego papierosa na pieńku w ogrodzie, porwanie, worekita nie znośną, szaloną jazdę... Położenie moje było nie do pozazdroszczenia... W czyjej mocy ja lestem? Co ze mną chcą uczynić? Dlaczego mnie tutaj samego zostawili? Te i podobne myśli cisnęły mi się całą ciżbą do głowy. Jednak moja przyrodzona zimna krew i typowo alzaska, praktyczność, nie dały mi się, w tym labiryncie trwogi, strachu i rozpacz, zaprzepaszczając na długo... Wnet też, całą siłą woli, zmusiłem się do bezwzględnie ścisłego analizowania faktów, by mózgi jak najpełniej zorientować się w sytuacji i odpowiednio do okoliczności postarać się o uwolnienie z niemiłego położenia. Przedewszystkiem skonstatowałem smutny fakt, że jestem obrabowany doszczętnie — pozostawiono mnie jedynie w bieliźnie. Lecz, dziwna rzecz, to mnie jakby pocieszyło, gdyż rozpoznawałem już jakiś widoczny cel mojego porwania — rabunek. Tak, moi panowie, najgorszym dla nas w takich właśnie beznadziejnych opresjach, jest ich tajemniczość, nierozpoznawalność. Wogóle nieznanie jest najgorszym upiorem świata, sprawdziłem to już kilkakrotnie... Ale wracam do opowiadania. Przedewszystkiem obawiałem się przeziębienia i jego niechybnego następstwa — zapalenia płuc; będąc sam lekarzem, dobrze zdawałem sobie z tego sprawę, że z mymi, od dzieciństwa bardzo słabymi płucami, przeleżeć to na plecach, całą wilgotną noc wrześnie wprawie nago, w lesie, równało się wyrokowi śmierci; już czułem, może przez imaginację, lekkie kłócie w klatce piersowej, oraz przejmującą dreszczę — trzeba było się gwałtem natychmiast choć trochę rozegrzać...

Nadludzkim wysiłkiem, przewyższając ogólnie, śmiertelne znużenie, starałem się, choć wjedziałem, że to napróżno, powyrwać wbite w ziemię pale, ta oczywiście szarytowa praca, przyniosła jednak w rezultacie zamierzony skutek — dreszczące kłócie w piersiach ustały, a gorący, kropiasty pot pokrył moje umęczone skromne... jednak, mimo to, mnych ćwiczeń gimnastycznych postanowiłem nie przerywać, czekając zawzięcie i wytrwale poranku, a z nim i upragnionego słońca. Tak przemęczyłem się kilka, a może i więcej, godzin, któż zdola w takich chwilach określić dokładnie czas? Dość, że nareszcie zaczęło świtać. Mogłem się dokładnie rozegrzeć w sytuacji...

Rzeczywiście, znajdowałem się na niewleklej polance, wśród starego, wysokopiennego, sosnowego lasu. Przede mną w odległości jakich 50 metrów, stał sobie na wzgórkach z nteciosanych kłoców, licho sklecony, pokracznego kształtu budynek; szczególnie oryginalnym wydawał mi się spiczasty dach tego domostwa, zakończony, na czerwono malowanym trójzębem. Co to może być? Nie mogłem odgadnąć, ani domyślić się w żaden sposób...

„Co to był wtedy za cudny poranek! Nie macie, panowie, pojęcia, jak wtedy pięknie ptaki śpiewały po zagałnikach! Wszystko, jak na złość! Wierzę, że mi, drody mi, że w tej, prawie najkrytyczniejszej, dobre mojego życia, dopiero pierwszy raz pojąłem i ocenilem na leżycie prawdziwą wartość istnienia...“

„Jakż wtedy przyroda wydała mi się Bosko uroczy, jakż zarazem szatańsko bezzwzględna i nielotocliwa!“

„Naraz ze strachu zdrętwiałem — hen gdzieś, z daleka, po lesie, głośno się rozlegał dzięk ponury śpiew... Cały przemieniłem się w słuch... Daleka pieśń rosła i potężniała z każdą prawie chwilą w niedługim czasie przemieniła się w już całkiem bliskie, do głębi serca krew ściskające, piekielne, prawie, że nieludzkie wycie...“

(D. C. N.)

— Z NARODOWEJ ORGANIZACJI Kobiet w KALISZU.

Zabawa taneczna odbędzie się w dniu 5-go lutego w sali cukierki parkowej. Początek o godz. 9-jej wieczorem. Grać będzie muzyka ukraińska. Bufet obfity. Ceny przystępne. Pp. gospodynie zabawy zechcą zgłosić się po bilety do pani dr. Rożnowskiej, ul. Wroclawska Nr. 40. oraz osoby, chcące wziąć udział. Bilet dla stowarzyszonych 300 mk., gości 400 mk.

— NABOZENSTWO ZAŁOBNE.

Ku uczczeniu zgonu Głowy kościoła katolickiego, Wielkiego rzecznika pokoju ludów śs. p. Ojca Św. Benedykta XV, staraniem Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijańskich i Koła starszych i podstarszych wszystkich Cechów, odprawionem zostanie nabożeństwo żałobne w kościele św. Mikołaja w środę, dn. 8 lutego, o godz. 10 rano, na które zaprasza się wszystkie cechy ze sztandarami, władze wojskowe, cywilne i stowarzyszenia. 334.

— Z TOWARZYSTWA WIOSLAREK w KALISZU.

Zarząd zarządca członkini i osoby interesowane że sekretarka p. Szeleścina przyjmuje w sprawach Towarzystwa w poniedziałki, wtorki, środy od godz. 6—7 ul. Al. Józefiny 8. Zapisy do kompletu na ćwiczenia gimnastyczne przyjmuje sekretarka w wyżej wspomnianych godzinach.

— REZULTAT KONKURSU.

Towarzystwo kinematograficzne „Kinostudja“ w Warszawie przed dwoma miesiącami ogłosiło pierwszy polski konkurs na scenarjusz kinematograficzny. Nadesłano kilkadziesiąt prac z których wyróżniono, oraz nagrodzono pierwszą premją scenarjusz farsy art. dram. kinematograficznego Tow. Akc. Filmowego „Poloniafilm“ w Bydgoszczy Lecha Orwicza-Brodzińskiego p. t. „Nasza Mimi“.

— ZARZĄD TOW. WIOSLAREK w KALISZU.

składa serdeczne podziękowanie korpusowi oficerskiemu 29 p. Strzel. Kan. a zwłaszcza ppul. Kohutnickiemu, kap. Wilczyńskiemu i por. Pławowskiemu za udzielenie sali kasznej oficerskiego pomoc w urządzaniu zabawy tanecznej w dn. 28 stycznia 1922 r. oraz p. Maciejewskiemu za bezinteresowne wypożyczenie szkła i porcelany.

— REFORMA PODATKU OSOBISTO-DOCHODOWEGO. Minister skarbu, jak się właśnie dowiaduje „Przebieg Wczoraj“, kończy pracę nad projektem noweli do ustawy o podatku dochodowym. Ta nowela oprócz się ma na nowelę zasadniczą, a mianowicie: nastąpi rozdział między poborami służbowymi a dochodami, pochodzącymi z innych źródeł. Każda z obu tych kategorii będzie opodatkowana według innych prawideł.

— MONOPOL TYTONIOWY.

Biuro Prasowe Min. Skarbu podaje do wiadomości: W dniu 1 lutego r. b. p. minister skarbu w obecności pp.: dyrektora departamentu dr. Mikuleckiego i dyr. monopolu tytoniowego Zakrzewskiego, przyjął delegację robotników fabryk, wyrobów tytoniowych, b. dzelnic pruskiej która przedstawiła obawy tych sfer wobec projektowanej ustawy o monopolu tytoniowym. Odpierając wywody niektórych delegatów, p. minister wraz z dyrektorem departamentu dr. Mikuleckim udzielił szczegółowych wyjaśnień i stwierdził autorytatywnie że wobec potrzeby powiększenia produkcji tytoniowej w Polsce niema mowy o zamknięciu odpowiednio urządzonych fabryk tytoniu lub o wywiezieniu, względnie przeniesieniu maszyn fabrycznych z b. dzelnic pruskiej do innych dzelnic; wobec konieczności zaś powiększenia produkcji królowej i b. dzelnic robotników nietylko, że się nie zmniejszy, lecz przeciwnie będzie zwiększona i nlema przeto obaw, by miało nastąpić bezrobocie.

— DANINA.

Z powodu tego iż kwestja wyznaczenia daniny dla poszczególnych osób jest niejasna, na licznie skierowane zapytania, donosimy, następująco: Posiadacze patentu w r. 1920 i 1921 płacą daninę za patent z r. 1920 et. którzy posiadali patent tylko w 1921 r. płacą daninę podług tego patentu, o ile którykolwiek posiadał patent w 1921 r. wyższej kategorii niż w 1920, to o ile przedsiębiorstwo jego pozostało to samo zaś przeniesienie patentu do wyższej kategorii nastąpiło nie z powodu rozszerzenia interesu, lecz z powodu tego, iż jak się wykazało następnie dane przed przedsiębiorstwo wymaga wyższej kategorii patentu, to danina wymierzana będzie w stosunku do patentu 1921 r. t. j. wyższej kategorii tylko z powodu wlny samego właściciela przedsiębiorstwa lub też z przyczyn od niego niezależnych wydane mu zostało świadectwo przemysłowe niższej kategorii. W przeciwnym wypadku o ile w r. 1920 patent na dane przedsiębiorstwo był wyższej kategorii, niż wykupiony na rok 1921, wówczas danina w myśl ustawy zostaje wymierzona z patentu wykupionego w roku 1920. O ile przedsiębiorca interes swój, który posiadał w r. 1920 zlikwidował w r. 1921 i wykupił patent do innego interesu na rok 1921, to płaci daninę z obu patentów. Jeżeli zaś w r. 1920 posiadał mniejszy niż dla rozszerzonego interesu w r. 1921, wówczas płaci daninę podług większego. Również zaznacza się, iż prosby o ulgi, względnie rozłożenie daniny na raty, należy przedkładać do 6 lutego r. b. zaś po wyłożeniu ksiąg w kasach daninowych w ciągu dni 14 przyjmowane będą reklamacje.

— NIEDORZECZNOŚCI WALUTOWE.

Pewien podróżny szwajcarski kupił sobie w pościgu pospiesznym, jadącym przez Tyrol, butelkę wina tyrolskiego za 500 koron austriackich. Wypiwszy uczciwie wino, próżną butelkę sprzedał, przybyszy, do Szwajcarii za 50 centymów szwajcarskich. Ponieważ zaś frank szwajcarski wart był wtedy około 1400 koron austriackich Szwajcar więc zarobił na tem jeszcze 200 koron, oprócz tego, że wypił wino. Takich niedorzeczności, wynikających z różnic walutowych, spotyka się mnóstwo. Jest to na pozór rzecz bardzo śmieszna, ale niedroga dla Europy. W takich stosunkach długo żyć nie można.

— NADESLANE.

Dr. Br. Koszutski.
Z powodu broszury p. Jana Michalskiego p. t. „Z czasów mojej prezydentury“.

„Krowa, która dużo ryczy, mało mleka daje“.

Pan Jan Michalski, były prezydent m. Kalisza, wydał drukiem broszurę p. t.: „Z czasów mojej prezydentury“. Bezstronnemu czytelniku tej broszury musi uderzyć niewątpliwie ten fakt, iż były prezydent miasta na 20 stronach opisu swych wrażeń i przeżyć, chwali tylko siebie, wszystkie zasługi w kierownictwie miastem przypisuje wyłącznie sobie, a natomiast nie przyznaje żadnego dodatniego współdziałania w tej pracy ani całej Radzie M., ani jej komisiom, ani nawet choćby poszczególnym jej członkom lub członkowi Magistratu. Przeciwnie, wszyscy mu tylko przeszkadzali i utrudniali jego pracę, ma cała Rada M., pozostająca jakoby pod wpływem osobnika z obozu Róży Luksenburg, sądząc z przedstawienia rzeczy przez p. Michalskiego, myślała tylko o tem, aby uchwalić „rezolucje antyrządowe“. Specjalnie zaś p. Michalski w swej broszurze wylewa potoki złoty na szereg ludzi osobście mu niemiliych. Jedynie słowa podziękowania składa tym, którzy mu „poświęcili“ swoją uwagę bądź składając adresy, bądź dając „kosztowne upominki“.

Ponieważ rzeczy nie zupełnie tak się mają, jak to opisuje p. Mich., pozwałam sobie, jako członek katolickiej Rady M. od samego początku jej istnienia z wyborów, zabrać w tej sprawie głos, tembardziej, że i ja osobście zostałem w niezbyt szlachetny ze strony p. Mich. sposób zaczepiony w tej jego samochwałczej względem siebie, a oszczerczej względem innych broszurze.

Pan Michalski, przedstawiający sobą typ megalomana, a więc człowieka nie będącego w stanie krytycznemi ocenami ani faktów i zdarzeń, rozgrywaających się w jego otoczeniu, ani tembardziej swolei rzeczywistości wartości, nie spostrzega, iż z człowieka pożytecznego zaczyna się stawać szkodnikiem społecznym, z poważnego działacza, śmieszna małomosteczkową figurą. Gdyby p. Mich. miał choć niewielką dozę krytycyzmu i zdrowego rozumu, to nie mógłby nie rozumieć że stał się on z małego człowieka, o którym mało kto wiedział, człowiekiem, bądź co bądź znanym w kraju, jedynie dzięki temu, że został wybrany przez Radę M. na prezydenta miasta, a następnie dzięki temu, że na tem stanowisku stale miał poparcie tej Rady. Wystarczyło by, gdyby Rada M. nie uchwałała zaciągania milionowych pożyczek, a już p. Mich. nie byłby w stanie zdłodyć tego rozgłosu, jaki zdobył. To już jedno powinno by pobudzić p. Mich. do pewnej wdzięczności w stosunku do Rady M., ale p. Mich. jest na to za mało subtelnym.

Pan Mich. ntwierdzi w swej broszurze, iż został prezydentem m. Kalisza wtedy, gdy „nie było amatorów na tego rodzaju odpowiedne stanowisko“, że przyjął go „z uszczerbkiem materialnym dla siebie, gdyż całkowicie musiał porzucić pracę zawodową“. I jedno i drugie nie zgodne z prawdą. Kandydatów na stanowisko prezydenta było wtedy 4-ch, a amatorów wielu. Uszczerbku materialnego objęcie prezydentury nie mogło p. Mich. przynieść, gdyż urząd ten nie był bezpłatnym, a zresztą p. Mich. nie miał wtedy żadnego zawodowego zajęcia poza współdziałaniem w firmie „Proсна“, której został w tym czasie prezydentem, nie porzucił. Przeciwnie, właśnie dzięki temu „Proсна“ otrzymała miastkie roboty i robiła dochody i tuteż. Pośrednim tego dowodem był sposób życia, jaki prowadził p. Mich., będąc prezydentem, życia rozrzutnego i wprost hulastycznego. Sam zaś wybór na prezydenta p. Mich. został dokonany dzięki poprociu lewicowych członków Rady M., a w szczególności „osobnika z obozu Róży Luksenburg“. Jemu też p. Mich. w znacznym stopniu zawdzięcza to, czem jest dzisiaj. Ale mniemam o to. Z całym tylko naciskiem trzeba zaznaczyć, iż p. Mich. ze strony Rady M. stale miał najniebezpieczniejsze poparcie w wykonaniu swych projektów odbudowy miasta i miasta można powiedzieć, iż takich ułatwień nie miał żaden inny prezydent w kraju całym. Jeżeli p. Mich. widział jakies z tej strony przeszkody, to nie były to przeszkody rzeczywiste stawiane przez Radę M., lecz stawiane przez samego p. Mich. w ton chętniejszej imaginaacji. Niewatliwie p. Mich. położył dla Kalisza duże zasługi. Tych mu nikt nie zaprzecza i nle zaprzecza.

Wyliczać ich nie będę, gdyż wszystkim są znane. Zresztą nie chce w tym względzie robić konkurencji samemu p. Mich., który o tych swych zasługach b.

głośno mówi i pisze. Nie powstały też te zasługi bez odpowiedniej nagrody i moralnej i materialnej.

Najlepszym dowodem stosunku Rady M. do p. Mich. może służyć rezolucja, przyjęta przez Radę M. w dn. 21 marca 1921 r. po ostatecznem zgłoszeniu przez p. Mich. rezygnacji. Brzmi ona: „Rada M. stwierdzając, że prezydent bezzasadnie jest rozżalony do R. M., która mu okazywała zawsze i jaknajwiększe poparcie, że krytyka zawsze b. ostrożna i rzeczowa w stosunku do działalności prezydenta, konieczna w takich organach, nie mogła być uzasadnionym powodem do ustąpienia, postanowiła zwolnić p. J. Mich. z urzędu prezydenta, jednakże nie przedzej, jak po objęciu tegoż urzędu przez następcę i otrzymaniu absolutorjum“. Nie dość na tem. Pomyśl, iż prezydent Mich. w swym nieprzyjaznym do Rady stosunku, nie bardzo się kłopotował w ostrych o niej wyrażeniach, oczywiście poza jej plecami i pomimo, iż nie zdał rachunków i nle otrzymał absolutorjum, Rada M., zachowując wobec p. Mich. całą kurtuazję, uchwałała wręczyć mu po jego ustąpieniu adres i utworzyła stypendjum jego imienia. I oto za to wszystko p. Mich. nie tylko nie uważa za stosowne stwierdzić tę współpracę ze strony Rady M. w dziele podźwignięcia z upadku spalonego miasta, lecz przeciwnie ośmiela się zrobić Radzie M. za rzut, iż „bardzo była skłonna do dyskusji antyrządowych i uchwalenia rezolucji antyrządowych“, a nadto, że w tych przypadkach jego było zadaniem „odpowiednie kierowanie sprawami celem zapobiegania podobnym rezolucjom“. Daruje p. Mich., ale musi go tutaj spotkać zarzut świadomego i oszczerczego kłamstwa.

Rada M. m. Kalisza za czasów prezydentury p. Mich. nie przyjęła ani jednej antyrządowej rezolucji. Boć dwie rezolucje uchwalone przez Radę, a mian. w dn. 26 lutego 1920 r. przeciw wojnie i 25 listop. przeciwko senatowi, aczkolwiek miały charakter polityczny, nie były jednak antyrządowe. Zresztą p. Mich. wówczas wcale nie „zapobiegał ich uchwaleniu“. Nazwanie tych rezolucji antyrządowymi, świadczy albo o małej inteligencji p. Mich., albo o złej jego woli. Cały zresztą ustęp w broszurze p. Mich. odnoszący się do Rady M. (na str. 1919) nosi cechy aberacji umysłowej autora tej broszury.

Nie będę tutaj charakteryzować tych stron działalności p. Mich. jako prezydenta, co do których umoznaby wypowiedzieć nie jedno słowo krytyki, nle chcę też poruszać polityki intrygi, którą p. Mich. zaczął uprawiać w stosunku do spraw miejskich już po swoim ustąpieniu, przytoczę tylko własne jego słowa, które umieścił w swej broszurze (na str. 7), gdzie pisze: „Niesmaki odrazę wywoływać przedewszystkiem muszą metody zwalczania ludzi“.

Zwracając p. Mich. uwagę na te własne jego słowa, pozwolę sobie powiedzieć parę słów „pro domo sua et pro domo tua“. Pan Mich. w broszurze, nie wzmieniając mojego nazwiska, dopuszcza się względem mnie złośliwych insynuacji. Oto inkryminowany ustęp. „Kaliska Rada M. pod wpływem osobnika z obozu Róży Luksenburg, człowieka, który całe życie był wrogiem prądów niepodległościowych w naszym społeczeństwie i prądy takowe zwalczał, człowieka, który ta fe miał nigdy żadnych konfliktów z rządami zaborczymi, lecz przeciwnie, wówczas, gdy społeczeństwo walczyło o lepszą przyszłość, siedział spokojnie, bardzo była skłonna do dyskusji antyrządowych“.

Co się tyczy kwestji niepodległościowej, to ja osobście należałem do tych, którzy nie wierzyli w możliwość zdobycia niepodległości drogą bezpośrednią: walki z rzemami armiami zaborczymi, a wybuchem wojny wszechświatowej która rozbiła wszystkie trzy państwa zaborcze i przez to umożliwiła odrodzenie się państwa polskiego, nikt nie mógł przewidywać. Wiary w zdobycie niepodległości drogą oręża nie miały przecież inne partie, nie miał jej napewno naprz. p. Roman Dmowski. Dlatego był zwolennikiem ugody z Rosją, sądząc, że tą drogą uda się połączyć rozzerwane części Polski pod jednym „berłem“.

Nie jest to jednak równoznaczne ze zwalczaniem prądów niepodległościowych. To też twierdzenie to ze strony p. Mich. stawiane jest z całą złą wola.

Ja przekonani swoich nie wstydzę się nigdy ich nie ukrywać. Przeciwnie chciałbym przekonać każdego o słuszności tego, w co sam wierzę.

Inaczej ma się rzecz z p. Mich. Przekonań jego nikt nie zna, a przypuszczam, że on sam nie wie, jakle ma przekonania. Te zależą u niego od okoliczności. Pan Mich. twierdzi, iż ja nigdy żadnych konfliktów z rządami zaborczymi nie miałem. A skąd p. Mich. o tem wie? Czy dlatego tak sądzi, że ja się tem nie chwiałem, że nie krzyczę o tem, tak, jak to czyni p. Mich. przy lada okazji? Nie, p. Mich. ja konilki z władzami zaborczymi miałem. Jeżeli nie siedziałem w więzieniu, to tylko dzięki temu, że udało mi się w chwili aresztowania uciec zagranicę. Ale przecież celem działalności politycznej, czy społecznej nie było siedzenie w kozie, tak jak nie jest celem żołnierza będącego na wojnie, być zabitym lub rannym. Wreszcie pisze p. Mich., iż wówczas, gdy społeczeństwo walczyło o lepszą przyszłość, ja siedziałem spokojnie. Tutaj p. Mich. już z całą świadomością kłamie, gdyż napewno wie że tak nie było.

Już od 5-iej klasy gimnazjalnej brałem udział w konspiracyjnej robotcie, naprzód uczniowski, a potem ogólnie-politycznej. Rok rocznie bywałem delegatem na tajne zjazdy młodzieży, odbywające się w Warszawie, Radomiu, Dąbrowie, a potem w Krakowie, w Genewie, Zurichu, Leodum. Nie próżnowałem i po za działalnością konspiracyjną, biorąc czynny udział w pracach Szkoły Ludowej i Uniwersytecie Ludowym w Krakowie.

(Dokończenie nastąpi).

